

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékra küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	1
Egy óra	1	Egy óra	70
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **H. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Ez a hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sz. 4 fillér.

Kormánypárti üzemek H.-Böszörményben.

Szégyenkezve vesszük kezünkbe a tollat, midőn hírlapirói kötelességünkől kifolyólag nyilvánosság elé hozzuk azokat a szinte hihetetlennek tetsző, de annál szomorubb valóságnak bizonyult visszaéléseket, a mikkel a h.-böszörményi kormánypárt kortesei napról napra arczul csapják a választások tisztaságát megállapító 1899. évi XV. cikkkel s megdőbbséget világitásba helyezik azt a mélyen lehangoló tényre, hogy mily szörnyűséges mérvet öltött a hajduság becsületes, önérzetes polgárainak erkölcsi megmetyelése.

Szégyenpirtól ég az arczunk, mikor azt látjuk, mint keriti alacsony eszközökkel, törvénytörő basáskodásokkal, megvesztegetéssel, etetéssel, itatással becsület sorvasztó körmei közzé a hatalom azt a jó népet, mely az önálló független vélemény nyilvánítás hive volt mindenkor, melyet eddigelé sem ármány, sem erőszak becsületes lelkületéből kifogatni, az egyenesség utjától eltántoritani nem tudott; s most gyöngeségét s tájékozatlanságát arra használják, hogy martalécul essék a hatalom garázdaságainak.

Vagy nem szégyenletes látvány-e az, hogy míg a hajduság többi kerületeiben mukkanni sem mer a kormánypárt s H.-Nánáson és Nádudva-

ron egyetértő bizalommal adják át Bocskay szeplőtlen zászlóját a függ. és 48-as párt jelöltjeinek, H.-Szoboszlón pedig ugyanezen párt két jelöltje alkotmányos küzdelemben versenyez a diadalért: addig Böszörményben, az ősi Hajdukerület egykori székhelyén a piacon folyik a lélekvásárlás, lábbal tapossa a kormánypárt a törvényt, tisztviselők vesztegetnek, etetnek, itatnak, csak hogy sárba ránthassák a függetlenség szent zászlóját, mely idáig e kerületben is mindenkor diadal-koszoruzottan került ki az alkotmányos küzdelemből.

A mit Böszörményben a kormánypárt ezidő szerint véghez visz: az egyszerűen **czudarság**.

Mintha nem is volna törvény a választások tisztaságáról: oly kihívóan, vakmerően, szégyenkezés nélkül folynak a választási visszaélések, a mint még egyetlen előző választásnál sem.

Hiába mondja ki az 1899. XV. tc. 3 §-a, hogy érvénytelen a választás, ha ennek elrendelésétől befejezéséig a választásra jogosult választókat etetik vagy itatják: Böszörményben minden istenadta nap lakomát rendeznek a gr. Dégenfeld Pál érdekében; eddigelé legalább megtettek annyit a gróf ur főkortesei, hogy kellő óvatosság mellett rendezték ezeket a gyomor és becsület-rontó dáridókat, ma azonban már egész nyil-

tan, nyomtatott kártyákon hívják meg a választókat a kortes lakomákra. Birtokunkban van egy ilyen meghívó, mely a következőképen szól:

Meghívó.
 A Gr. Dégenfeld Pál ur tiszteletére
1901. szept. hó 29-én déli 12 órakor
 Kövér Ferencz [1848 sz. a.] birtokosnál
 rendezendő
ebédre
 T. Molnár Gábor urat szivesen látja
A rendezőség.

Tehát nem Kövér Ferencz ur adja az ebédet, csak nála rendezik a kormánypárti kortes rendezőség; természetesen abból az 50,000 koronából, melyet gróf Dégenfeld Pál kormánypárti jelölt ur a böszörményi tiszta választás céljaira a debreczeni első takarékpénztártól kölcsön vett; s a mely pénz első sorban kortes szákmány ugyan, de egy-két észem-izsomra vetnek belőle az elcsábított szavazó polgártársaknak is.

De jut abból nemcsak „naturáliákban, hanem készpénzben is. Csak úgy röpkednek a 100 és 200 koronás bankók; Rózs a János polgártársunk becsülete csak 100 koronára taksáltott, de már például Takács Gábor függetlenségi és 48-as elvtársunkat 200 koronával akarta megvesztegetni dr. U. Szabó Lajos városi tiszti ügyész ur, a nemes gróf egyik legbuzgóbb kor-

Losenau és Prodán találkozására.

— Történelmi elbeszélés. —

Irta: **Csorvássy István.**

A vitéz és lovagias császári ezredes az 1848-49 iki hadjáratban, és a Musinai oláh pópából prefektté emelkedett rabló-vezér kinek nevét annyi ártatlanul kiontott vér fertőzi, s emlékét annyi könny és átok kíséri.

Hogy kerülhetett e két név egymáshoz két ellenséges delejsark? Minő földetrazó nagy katasztrófa hozta őket össze, hogy együtt emlegessen a történelem?

A legszomorubb dolgokról kell fellebbetneni a fátyolt, hogy elmondhassam.

*

Az 1849 ik évi január hava volt a legválságosabb időszak a magyar nemzetnek. Tul is, innen is a „Királyhágón,“ az egész

baza fegyverben állott, küzdvén a reáuditott ellenségek ezreivel.

Nem volt elég.

A bécsi politika fellázította ellenünk a közöttünk és velünk az ideig békén lakó idegen nemzetiségeket, szerbeket, ráczokat, szászokat, tótokat, oláhokat, kik vadállati kegyetlenségekkel pusztítottak bennünket.

Tul a királyhágóról mindennap új rémtettek hírére hozta a posta.

Az oláhok már a mult évben felmondták az engedelmisséget a magyar kormány-nak, s elhagyva falvaikat és bekés tűzhelyeiket, fanatizált vezéreik alatt felvonultak a havasokba, ezeket a természetből alkotott erősségekbe, melyeket megostromolni és bevenni lehetetlen.

Janku, Axente, Mikos, Prodán, Salamon és több más oláh prefektek voltak vezetőik, kik míg magukat a császári hadsereg vezérei szövetségeseinek hirdették magukat, időszakonként haramia bandaként özönlöttek le a havasokról, kirabolták a helységeket, és városokat, legyilkolták azoknak védtelen

lakóit, mint czudar harámbasák szokták azt tenni, s midőn tetteikért nem ritkán felelős ségre vonattak, a vezetésök alatti népre hártották azt.

A fönt is említett 1849 január első napjai különösen emlékezetesek Erdély történetében.

Már előző napokban esténként az égen vérvörös fényzőn ömlött el, mint szokatlan északi fénytűnemény, a felgyújtott városok egetverő lángja.

Földvart, Vörösmartot, Járót, és más községeket már felégették az oláhok, lakosait agyonverték, legyilkolták, egyetlen magyar község sem volt biztos a felől, nem e vajon holnap ő reá fog elkövetkezni hasonló szomorú sors?

Nagy Enyed Erdélynek ez a virágzó szép kis városa, már régen száka volt az oláh prefektek szemében, zsvány lelkük már rég kiszemelte ezt, mint gazdag martalécut. Csak kedvező alkalomra vártak.

És ez is megjött nemsokára. Elmondom mikép. Az igazsághoz és a történelemhez

tese, nevezett elvtársunk azonban, mint igaz, becsületes és elvű emberhez illik: a márkába nyomott pénzt visszatartotta.

Ezenkívül napi rendszeren van a választók terrorizálása. P a k s y Károly főkapitány ur e tekintetben a főmátdor, ki nem bizik kétségtelen szép tehetségében s páratlan hivatali buzgalmában, de abban a kárhuzatos véleményben van, hogy jobban megnyerheti főfőprinczipálisának, gróf Dégenfeld Jó zsef főispán urnak magas kegyeit, ha hivatali hatalmával visszaélve, a törvény lábba tiprásával korteskedik: fenyeget, befolyásol, terrorizál; az italmérőket üzletök becsukásával, az ilyenért folyamodókat elutasító véleményezéssel riasztja meg, a mint erre már több pozitív adattal rendelkezünk.

Szomorú képét adják e törvénybe ütköző dolgok, a hajduság becsületének aláadására irányzott akna munkának; s valóban csodálkozunk kell azon az izlésen, melyet ily eszközökkel szerezhető mandátum kielégít, melyet a kuria úgy is darabokra tépne.

Mi nem követhetjük e téren a kormánypárt becsületsorvasztó korteseit, legfeljebb a kirügység figyelmébe ajánljuk leleplezett üzemeket; ami fegyvereink: az elv, a meggyőződés, a honfiúi és emberi becsület tisztasága.

Szégyenpír fut arcunkra, mikor a becsület mezején elesett szerencsétlen áldozatokra s a kísértők lélekvesztő

munkájára gondolunk; de egyszersmind fellobban méltó haragunk lángja is és azt kérdezzük Hajdu-Böszörmény város tiszta lelkű, tiszta becsületű hajdufiától: hát oda sülyedt volna már a hajduk önérzete, hogy pár forintért, pár zsiros falatért képes volna eladni elvet, meggyőződést, becsületet?

Forduljatok el megvetéssel a lelkiismeretetek, szent meggyőződésetek ellen intézett ezen lélekkufár merényletektől; kövessétek becsületes lelketek intő szövegét és ne engedjétek a megvásárolhatóság becsületlen hírébe keverni ország-világ előtt derék városotokat, a honszeretet és függetlenség ezen ősrégi nemes sziklavarárt!

Az öreg honvédekről.

(Debreczen törvényhatósága figyelmébe.)

Magam előtt látok benneteket szülő városom dicső öregjei, akik a szabadság harcban becsületet szereztek a debreczeni névnek.

Az idő eljárt fölöttetek. — Az egykori daliák, a delezeg, honvédek megrokkant, törődött aggastyanokká váltak. Az az erős kar, mely a harcmezőn a haza védelmében vitézül forgatta a kardot, békességek időben pedig ernyedetlen szorgalommal dolgozott — ma már meglankadt. A gyöngye, reszkető kéz a mindennapi kenyeret sem tudja megkeresni többé.

Rátok, akik a dicső szabadságért éltetek áldozták a harctéren, békeben pedig verejtékhullatással tettétek a legszebb polgári erények részesei, — ma a késő vénység napjaiban a nyomor és inség vár. Az egykor

fevert és tizenhat ezer ember részére szálást rendezzenek be.

Ily tenger sok fegyveres martalócz egy fevertelen városban! Mindenható ur Isten! Mi fog velünk történni?! Söhajtottak sokan nagy szomorúan.

A hatóság megígérte, hogy minden lehetőt teljesíteni fog.

Általános rémület fogott el mindenkit. A legszomorubb példák voltak előttük: a telgyújtott helységek, a legyilkolt lakosok! Sehol segítség, sehol menekvés rájuk is hasonló sors vár.

Esti alkonyat felé azon hír kezdett terjedni a lakosság között, hogy az oláhok éjjel a várost felfogják gyujtani.

A városi hadnagy azonnal sietett, Prodánhoz, azon alázatos esedezéssel: méltóztassék a város ártatlan lakóinak megkegyelmezni. Ők soha sem vétettek a vitéz oláh urak ellen.

A gögös oláhpópa vezér igyekezett megnyugtani az illetőt. Koholmány az egész félelem és irántunk való rosszakarat gondolta ki és terjeszté — ugymond — mi semmi rossz szándékkal nem vagyunk a város iránt. Ha rendelkezéseitek végrehajtják: Aludjanak mindnyájan békeben. Egyellen oláh sem fog hozzájuk bemeni, senkinek még a hajszála sem fog az oláhok miatt me görbülni. Hirdesse ki ezt szerte. Én mondom ezt neked Prodán prefekt. Én . . .!

Voltak kik elhitték és megnyugodva hajtották fejüket álomra. Csak néhány önkéntes maradt virasztani a gonderthes éjszákán, örködni lakostársaik élete felett.

Éjfél felé úgy tetszett az őrszemeknek mintha valami távoli zsongás hallatszanék.

kardot forgató kéz ma alamizsnáért esd. — A névtelen félistenek szemlesütve kéregetnek országszerte a koldusok sorában.

Igy jutalmazák az alkotmány védelmezőit! De csittuljon el a rágalom, A hivatalos Magyarország a sok unszolásra mégis adott valamit. Hivatalos nyelven nyugdíjnak csufolják, ti azonban dicső öregek jól tudjátok, hogy az csak alamizsna. De meg annak is igen kevés. A koldulási engedély többet hozna a hivatalos alamizsnánál. Hiszen hogy éljen meg az öreg honvéd 60 korona nyugdíjból?

A menházban csak 150 számára van hely, a többi nyomorog szerte az országban vagy pedig koldul, ha nincs aki késő vénsegeben istápolja.

Ha benneteket látlak, mindig eszembe jut a rut hátatlanság, amellyel halhatatlan szolgálataitokért fizet ez a sivár korszak, pedig annyit megérdemeltetek volna, hogy 52 év múltán legalább késő öregségetek végső napjait az elismerésen kívül amelyet a történelem nyújt, a méltó anyagi jutalom aranyozza be. Hiszen oly kevesen vagytok már és oly kevés az, a mit nektek, a sir szélén álló aggastyanoknak adhat az ország kormánya a nemzet vagyonából.

De ha már az ország kormánya olyan szűkmarku és hátatlan, ám emberelje meg magát Debreczen városát s ne engedje nyomorogni a hősöket. Ne nézze a vitéz aggastyánok nyomorát részvételeül. Segítsen rajtuk a míg lehet, a míg van kin Mert ma holnap már hirmoud sem marad közülök. A halalangyala lezárja a rettenthetetlen hősök szeméit amelyek annyiszor néztek farkas szemet vele a harcmezőkön, s akkor nem lesz akivel szemben a köteles halat gyakorolhatja az ország.

Debreczenben is nagyon megfogyatkozott a számuk. Alig vannak már néhányan, a kik részeseülhetnek a kormány által nyújtott alamizsnában.

híven egy hitelt érdemlő szemtanu elbeszélést is felhasználva.

Ez év folyamán Erdélyben jártam. — Egy barátságos vacsoránál, a sok szóbeszéd között feljött Bém erdélyi hadjárata. Nagy Enyednek Prodán által történt siralmas elpusztítása.

Egy férfiú jó ismerősünk oláhszörnyűségbe öltözve jelen volt a végzetes katasztrófán, maga is csak úgy menekülhetett meg hű eszedje segítségével a földvári vérfürdőtől.

Ki egészítve a történelmet, az ő elbeszéléseivel rajzolom a legsötétebb a legszomorubb képet: Nagy Enyed elpusztítását az oláhoktól.

Az a csekély császári katonaság, mely eddig Nagy-Enyeden volt 1849. január 4 én, onnan kivonatott. Magával vitte a polgárság fegyvereit is.

A várost, melyet 1658-ban a tatárok, 1704 ben az osztrák dultak fel, általános rémület fogta el, a katonaság távozásával. Mi lesz velük? Mit hoz rájuk, a vigasztalan jövő?

Ez a szomorú végzet nem soká váratott magára.

Január 8-án, hétfőn délután, örökkön emlékezetes nap, a kiállított fevertelen lovas futárok, azon hirt hozták, hogy messze távolban egy oláh lándzsás és fegyveres csapat mutatkozik.

A város közházánál nem sokára két oláh tribun jelent meg, kik a tanácsot felszólították, hogy a lakossággal tétesse le a

Sötét ködös éjszaka volt, alig lehetett pár lépés távolra látni. A fagyos földre leborulva hallgatták. A hideg jó hangvezető. Tompa dübörgést hallottak, Musina felől, minőt sok ezer embernek lépése okoz.

— Az oláhok! kiáltottak fel nagy rémulve.

De hisz a prefekt határozottan megígérte; hogy egyetlen oláh nem fog bemeni a városba.

Egy nem ment, de bement az egész vérszomjas örvöngő vadállat esorda.

Az örök, a mint az oláhokat tisztán kiverték, futottak végig a városon, torkuk szakadtából kiáltva:

— Itt vannak az oláhok! Itt az ellenség. Menekülj a ki tud!

És valóban ott voltak az oláhok a nyomukban.

Az előcsapat a kezükben hozott szurokfáklyákkal a várost több helyen felgyujtotta.

Az égő házak rémletes világa, a menekülők lövődeztetése ébresztette fel a lakosságot nagy részét álmából.

Dermesztő hidegben, 18 fok fagyban, ruhátlanul, a mint ágyaikból kiugrottak, hogy az égő házak tűzhalálától, az ellenség hőherkező öl megmeneküljenek.

Mint a felvert vadat a vadászok, lövöldözték le őket a gyilkosok. gyermekek öregek, nők és ifjak, személyválogatás nélkül hullottak a puskáik golyója, fejszék és lándzsák csapásai alatt.

Egy nyugalmazott császári kapitány, diszöltönyben lépett elébök; kaszákkal vagdosták össze. A lutheránus pap palástban, kezében a szent bibliával könyörgött kegye-

Emberelje meg magát Debreczen város törvényhatósága. Gondoskodjék ezekről a szegény öreg honvédekről. Szavazzon meg a kormány által segélyezett, elaggott vitézeknek, a kik öreg napjaikra igazán rá vannak utalva a támogatásra, ugyanannyi nyugdíjat mint a mennyit az ország ad nekik.

Nem száz vagy tizezrekről van szó, hanem csak néhány ezer koronáról, a melynél sokkal többet elköltene a tanácsbéli urak haszontalan, czifrázkodásra, parádéra, potya lakomákra és egyéb hitványosságokra. Ha ilyesmikre telik, ám akkor tejjék hazafias czélokra is. Debreczen városa csak önmagát tiszteli meg, ha így megbecsüli a város öreg honvédeit. E nemes és hazafias elhatározás talán tette serkenti majd a többi törvényhatóságokat is s megmentik a szabadságharc vitéz katonáit attól, hogy késő vénségükben a koldusbotot szorongassa reszkető kezük.

Civis Veridicus.

Nánási Oláh Jakab.

Midőn a fekete szegélyű gyászlevél sorait betüzöm, mely megindultság vesz rajtam erőt.

Az elmúlt régi jó Magyarországnak oszlopos embere dőlt ki az élők küzdő sorából.

A tornáczos, a zöldzsulus udvarház kedves, minden ösmerésőtől csak szeretett, becsült öreg gazdája, a régi táblabíró világ egyik utolsó tanúja, egyik utolsó tagja egy tetőtől-talpig magyar uri ember hunyt el Hajdu-Nánáson.

Csendes, de mindvégig munkás és föltételek nélküli életet élt, a hazáját, családját, kis

lemért az ártatlan lakosság részére: bárdal ütötték le. A halálra keresett nép egyrésze a Ferencziek zárdájába menekült, azt híven, hogy az Istenházában oltalmat találnak: a nők az oltár előtt térdepelve imádkoztak a seregek urához és hatalmas Istenéhez, a zárdá kapujában az ősz főnök állott kezében a szent kereszttel. Lelőtték, azután a templomba törtek.

Bocsássuk le a függőnyt az iszonyú tragédia vérfagyalagó jelenete előtt.

Axente a szomszédban Csomborhegyről nézte a város égését. A dermesztő szél hozta hozzá, a gyilkosok vadállati ordítását, a halálos kínok között vergődők rémkiáltását. Vadállati lelke kéjelegve gyönyörködött a vérfürdőben, melyet bajtárs rendezett a gyülölt magyarok részére.

— Elvégeztem, mondá a beszélő pór, nehéz köncseppet törölve ki szeméből, további részletek elsorolása alatt talán szívem szakadna meg.

Hogy a szomoru tárgyról némileg eltereljem a figyelmet, azt kérdeztem az illetőtől, ha vajon tudja-e mint bánt el Losenau osztrák császári lovassági derék ezredes Prodánal.

— Hallottam — úgy mond — hogy legényével pofon ütötte.

— És nem többet?

— Nem uram!

— Akkor én mondom el önnek és önöknek az esetet.

— Le lesznek kötelezve!

— Hallja tehát.

— Losenau császári lovas ezredes,

városkáját híven szerető öreg magyar földes ur, a ki Kossuth Lajost és a nagy idők szereplő nemes vezéralakjait még személyesen ösmerte: sőt közülök sok nagyjainkkal baráti viszonyban is állott. Ez a tiszteletreméltó, kedves öreg nemes ur hosszú élete folyamán, mert 82 esztendőt élt, mindig hű katonája volt a függetlenségé, a Kossuth-zászlónak is, melynek diadaléért derék fiával együtt a terhes, a sok izgalommal járó pártküzdelembe is kész volt kitartással belevágyulni.

Meghajtom tehát sirhalma előtt a függetlenségi zászlót, mert mire már e lapok napvilágot látnak, a nánási ősi hajdu földben pihen az ősi magyar ur.

A magyar földbirtokos nemes uraknak igazi típusa volt a hajdu főkapitányok családjából származó nánási Oláh Jakab; a ki a régi hajdu kerületnek alkaptányja is volt.

Nemes magyar szív hült ki, kedves beszédes ajk némult el és szelid, becsületes indulatoktól sugárzó kékszem zárult le mindörökre, midőn a zöld zsulus, tornáczos nánási udvarház öreg gazdáját kiszólitotta közlünk a halál.

A hányszor láttam, a hányszor beszéltem vele, mindig azok a kedves, azok a hű, azok a fajtájukat, földjüket rajongva szerető nemes urak tüntek emlékembe, kikről, kiknek udvarházairól, öntudatos életükről, nemzeti érzéseikről oly meghatározó képeket festett egyik legmagyarabb írónk, a Vas Gereben.

A piaczi lármát, lármás szereplést megvetette az Oláh Jakab érzékeny, nemes lelke. Ámde ha bizalmas körben emlékezé-

egyike az osztrák hadsereg legkitünőbb, leglovagiasabb katonáinak, január 10-én érkezett Kolozsvárról Nagy-Enyedre, a hol a barom Prodán még mindig dőzsölve időzött néhány hozzá érdemes czimborájával. Ez alkalommal történt Lovenau és Prodán között a következő érdekes eset:

Losenau segédtszije és egy vértés küldöncz (ordináncz) kíséretében gyalog ment a magyar utca felé, személyes ismereteket akarván magának szerezni a borzalmas eset részleteiről. Az ezredes mélyen megvolt hatva. Szemében a mély meghatottság könnyei között a méltó harag villámtüze lobogott; — ajkairól sóhajok szállottak el, kezei görcsösen szoritották kardjának markolatát. Ha ez a nem ember, ez a hiéna most elébe jönne; bizony nem tudná, hogy mit tenne vele!

Csak hogy épen gondolta ezt, már a következő pillanatban egy mellékutczából elébe bukkan Prodán, oláh nemzeti öltönyben, melyen arany zsinórok és arany gallér ragyogtak.

A mint meglátja az ezredest, a nagy feladat híven végzett büszkeségével egyenesen felé tartott, s midőn egészen közelében volt kezét nyujtva üdvözölte.

— Jó napot bajtárs!

Az ezredes mindjárt hátrakapta kezét, nehogy az illető érinthesse, s arczán mélyen megvető lenézéssel mérve végig tekintetével odafordult legényéhez:

— Vendel! Üsd pofon ezt a bitang haramiát, amugy Istenigazában. Nem akarom kezemet bepizskolni!

seinek tárházát felnyitotta, a nagy idők, a nagy idők szereplőiről, a magyarság egykori nagy erejéről emlékezni és beszélni kezdett, mintha csak megelevenedett volna az az egész ragyogó kor. Es noha az utóbbi évtizedekben, családi körére szoritkozva, visszavonultan élt nánási Oláh Jakab, de mindig élénk érdeklődései, figyelemmel kísérté a haza, a nagyvilág eseményeit. Gazdag tartalma lapok heverték a nemesi házasztalán.

A nánási népnek az elhunyt iránt érzett tiszteletét, szeretetét, ragaszkodását pedig semmisen jeliemzi inkább, mint az elnevezése. Még talán fiatal napjaitól kezdve sohasem említették másként a hajduk:

— Jakab ur . . .

És tudta mindenki, hogy tekintetes nánási Oláh Jakabról van szó, a kinek midőn most fekete szegélyű gyászlevélét betüzöm, mély megindultság vesz rajtam erőt.

Az elhunyt nemes bir okos ur a magyar nemesi osztály legszebb, legnemesebb diadalát még élvezte, még annak részese volt, midőn a magyar nemesség előjogairól lemondva testvérjeül fogadta a jogok egyenlőségében az egykori jobbágy népet; de a zöld zsulus, röpkényelbetűtatott előtornáczu udvarház öreg lakójának megkellett érnie a pusztulás mai veszedelmes korszakát is, midőn a régi birtokosok talpa alól vándorol a föld, midőn egyiránt pusztul a régi nemes és a régi parasztfajta. Az elhunyt kedves öreg ur e tekintetben is kivételet képezett, mindvégig megőrizte, megtartotta, sőt gyarapította is őseitől örökölt birtokát. A magyar föld ezen nemes fiának az

Nem kellett ezt kétszer mondani, az ilyenféle szolgálatra különben is nagyon kész morva harcossnak.

Abban a pillanatban jobbról és balról úgy pofon teremtette, hogy a hány oláh szent csak van a csillagos égből, mind megjelent szikrázó szemei előtt.

Losenau erre kivett a zsebéből egy forintot, oda adta legényének a jól teljesített munka jutalmául. Aztán mintha mi sem történt volna, tovább haladt.

Ez volt Losenau és Prodán találkozásása.

A hatalmas oláh vezér vérben forgó szemekkel nézett körül, ha vajon nem latta-e valaki, hogy mi történt, vele, s midőn e fölö nyugodt lett, dühtől, szikrázó szemekkel, összeszorított ököllel fenyegette meg Lóvenaut.

— Czine mintye. Reáemlékezze!

A vitéz ezredes a császári sereg egyik legkitünőbb vezére a február 9-iki piskii csatában, midőn lovasságával a hidig nyomult előre, puska golyótól találva, hősi halállal mult ki.

Az orvosok azt találták feltűnőnek, hogy a golyó baloldaltól furta át szívet, holott azon honvéd zászlóalj, mely Lóvenaura és az ő vezetése alatti vértésekre sortüzet adott, vele szemben volt; baloldalon, honnan a halálos golyó érte, egy halmon oláh lövészek voltak felállítva.

Vajon nem-e a Nagy-Enyedi „Czine mintye“ postája volt-e a halálos golyó.

Nem kell ezt elfeledni.

emléke, munkás élete példányképpül szolgálhat a későbbi kor fiainak is. Az akác-zos kálvinista temetőben domborodó sirhantját virágokkal himezd tele magyaroknak erős Istene; mert hogy ne feledjem: az elhunyt öreg ur a virágoknak, fáknak is kedves istápolója volt. Áldja Isten a hamvait!

Szabad Hajdu.

Nánási Oláh Jakab földbirtokos, elhunytáról, kit szerdán délután temettek el, szertartás mellett a következő gyászjelentést küldte szét:

Mély fájdalommal tudatjuk: NÁNÁSI OLÁH JAKAB ur földbirtokos, Hajdúvármegye törvényhat. biz. tagjának, élete 82-ik évében végelgyengülésben bekövetkezett gyászszos elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó évi szeptember hó 25-én délután 3 órakor fognak Nánáson a gyászszertartás mellett a nánási ref. egyház szertartása mellett a nánási ref. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Hajdu Nánás, 1901. szeptember 24. nánási Oláh Gyula nánási Oláh András, nánási Oláh Sándor, mint gyermekek Cary Nándorné szül. Hosszafalussy Emma mint unoka, Cary Mária mint szép unoka, Hosszafalussy Hosszafalussy Matyas mint vő. Cary Nándor mint unoka vő. Áldás és béke lengjen porai felett.

A második kerületi függetlenségi és 48-as párt pártirodája Piacz utcán Dréher sörcsarnok külön helyiségben van. Mindenféle felvilágosítás itt nyerhető naponként délután 3 órától este 8 óráig.

NAPI HIREK.

A budapesti és a debreczeni polgármester.

A budapesti polgármester Halmos nevezetű ur ember, bizonyára jól iskolázott mameluk; a debreczeni polgármester Simonffy Imre nevezetű tiszteletre méltó öreg ur ember, a ki szintén jól iskolázott mameluk. Mindamellott a budapesti polgármester mameluksága meghajolt a törvény előtt és mint már jeleztük: felelősségre vonta Szelecsényi nevű kerületi elüljárót, székesfővárosi hivatalnokot, a miért a kormánypárti jelölt érdekében korteskedett. Halmos budapesti polgármestert, mert a törvénynek tiszteletet parancsol, mert felelősségre vonta a törvénysértőt, daczára mamelukságának, elismerés illeti meg. De állítsuk most vele szembe Simonffy Imre debreczeni polgármestert, ő a tiszteletreméltó öreg ur ember mamelukságát fölé helyezi a törvénynek is és elnézésével, hallgatlagos beleegyezésével czimborájává süllyed a törvényt sárba tipró, az alája rendelt garázdaságig szabadosan korteskedő tisztviselővel, kiknek nevét, felháborító korteskedéseit már e lap hasábjain is számtalanszor pellengéreztük, így tehát e tiltott korteskedésekről Simonffy Imre debreczeni pol-

gármesternek is tudomással kell birni. Tudnia kell, hogy nevezett városi tisztviselők a kormánypárti jelölt érdekében tiltott anyagi előnyök ígérgetésével, a hivatalos állásból kifolyó hatalmuknak megtorló erőszakával fenyegetnek, vesztegetnek. Csodáljuk tehát, hogy midőn mindezen a törvény által legszigorubb tiltott visszaélésekről tudomása van, szemet huny és nem emeli érvényre a 12,501 számú végzést, amelyben a polgármester és a tanács „szigoru alkalmazkodás végett” közölt az összes tisztviselővel; a belügyminiszter 98976 számú körrendeletét, a mely az 1899 évi XV. t. cz. 167. §-ának szigoru betartását követeli minden közhivatalnoktól és a legszigorubb „megtorló eljárás foganatba vétele mellett” tiltja a közhivatalnokokat, a hivatali hatalommal való visszaélésektől, a képviselőválasztások és a politikai párt-élet irányításától, általában a korteszereplésektől. Nálunk ennek épp az ellenkezője történik. A kormánypárti jelölt főkortese Aczél Géza városi főmérnök és kortesei pedig a városi hivatalnokok karnak több szőr czégrezert és a törvény nyelv is vakmerően szembe szálló tagjai. Ezen tisztviselőknél a leplezetlen, vakmerő korteskedéseire tehát nyiltan és ujjal felhívjuk Simonffy Imre polgármester ur figyelmét és mivel az illetők ellen a belügyminiszterhez is külön feljelentés küldetik fel, jóindulatulag figyelmeztetjük, hogy saját állásának a tekintélye, a szeplőtlenség érdekében, teljesítse a törvény által parancsolt kötelességét és miként a budapesti polgármester cselekedte, tiltsa el a további korteskedésektől a főmérnököt és kompánistáit és egyidejűleg vonja felelősségre is őket; mert ez önnek polgármester ur **nemcsak hivatali, de erkölcsi kötelessége is.**

Kovács Gyula B.-Ujvárosra.

Kovács Gyula, h. szoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuth-párti jelölt tegnap tartotta meg programbeszédét Balmaz-Ujvárosra. A vasuti állomásnál, hova reggeli 7 órakor érkezett Kovács Gyula, több száz főre menő polgárság s fehér ruhás leányok szép kts serege fogadta. Kovács kíséretében voltak Papp Elek, Keriész János pártunk alelnöke, Benedek János, lapunk főszerkesztője, továbbá a h.-szoboszlói Kossuth-párt 30 tagja Ádám János elnök vezetése mellett. A vasutnál elhangzott üdvözlő beszédek és válaszok után — melyek közül különösen ki kell emelnünk az Egyekre választói közé Papp Elek nádudvari képviselő jó izü beszédét — a városba vonult a díszes menet. 9 órakor kezdődött a népgyűlés, melyet Harangi István pártelnök nevében Varga Miklós pártjegyző nyitott meg. Kovács Gyula programbeszédét nagy tetszéssel fogadták, szintugy lelkes visszhangra talált Dr. Benedek János beszéde is. Szóltak még Kertiész János, Ádám János, Tóth Ferencz és Varga Miklós. Délben társas ebéd volt a népszerű jelölt tiszteletére, természetesen lelkes felköszöntőkkel fűszerezve. Polónyi Géza városnap megy B.-Ujvárosra,

Az új igazgató Debreczenben.

Makó Lajos a debreczeni színház új igazgatója tegnap este Debreczenbe érkezett. Makó Lajos ma köti meg a városi tanácsossal a színház bérletére vonatkozó szerződést.

Feljelentés Aczél Géza városi főmérnök ellen.

Mint értesülünk Aczél Géza városi főmérnök ellen sürgős feljelentést küldenek a debreczeni II-dik kerületbeli választó polgárok Széll Kálmán belügyminiszterhez. Nevezett főmérnök ugyanis megvetvén a belügyminiszternek és az 1899. évi XV. törvénynek a korteskedő tisztviselőkre vonatkozó szigoru tiltó parancsait, Márk Endre kormánypárti jelölt érdekében nyiltan, erőszakosan és hivatali állásának a tekintélyét a felháborodásnak téve ki — korteskedik. Már számos törvénybeütköző és tanukkal bizonyítható eljárásáról emlékeztünk meg a kortes városi főmérnöknek, most e terhes vádakat ujjakkal vagyunk kénytelenek szaporítani, nyilvánosságra hozni. Aczél Géza városi főmérnök a Dégenfeld-téri egyik sátor tulajdonosánál a függetlenségi párti Fischer Vilmos pipásnál megjelenvén, azt kapacitálta, hogy szavazatát adja a kormánypárti jelöltre Márk Endrere és fenyegető szavakkal támadt rá a függetlenségi párti pipásmesterre.

— Ha maga Bakonyira szavaz, mit fog maga csinálni, ha kicsapom a sátorból.

Tudtunkkal azok a sátrak magán tulajdont képeznek, honnan veszi tehát a főmérnök azta jogot, azt a mérészséget, hogy azok fölül kortes politikából úgy rendelkezik, mintha tulajdonát képeznek? . . . De hisz a főmérnök nemcsak fenyegetésekkel, de városi munkák odaígérgetésével is csalogatná a választókat a kormánypárti jelölt zászlója alá. Hisz ösmeretes, hogy Bach szoba festőnek 300 forint értékű városi munkát helyezett kilátásba, ha a kormánypárt jelöltjére szavaz. Bach ezt visszautasította, sőt ez ujságban is nyilvánosságra hoztuk az esetet. Nem tételeztük fel, hogy Bach szobafestőt egyenes eljárásért még kellemetlenség érhetné, pedig kellemetlenkedtek vele. Rámentek a nyakára és fenyegették, hogy most már ezután hiába pályázik városi munkákért, az orra nem lesz attól foghagymás.

Nem folytatjuk most tovább a lajstromot. Hisz csak ez a két eset is eléggé bizonyítja, hogy a városi főmérnök kiérdemelte, hogy kortes visszaélései, fenyegetései miatt a belügyminiszternél feljelenítsék, mintahogy tudomásunk szerint, felis jelentik. Rászolgált a feljelentésre és a megtorlásra. Figyelmeztetjük a szavazó, függetlenségi párti elvtársainkat, ne üljenek fel sem a fenyegetéseknek, sem az ígérgetéseknek; mert a ki eladja magát azt is sújtja a büntetés. Arra pedig gondja

lesz a függetlenségi pártnak, hogy azt ki szavazatát meggyőződése szerint adta le, jövőben sem érhesse e miatt semmi hátrány. Hisz nem a kortes protekció, hanem a szentesített törvény a mi pajzsunk, a mi lesújtó fegyverünk.

A kis czápák.

A kormánypart alsóbb rendű kortesei olyanok, mint a kis czápák. Uton-utfélen, éjszaka, mint nappal leskelődnek a gyöngébb választókra, hogy azokat bekaphassák. Szomorú, hogy ezek a kis czápák épp a városi tisztviselő karból kerülnek ki. Ime ezuttal is bemutatunk és leleplezünk egy kis czápát, a katonai ügyosztály kortes tisztviselőjét. Kis Sándor katonai ügyosztályi nyilvántartó és dalárdista ez, a ki több választó polgár panaszos jelentése és bizonyága szerint Márk Endre kormányparti jelölt érdekében derűre-borúra nyíltan korteskedik. Hiszük, hogy O l a h Károly tanácsnok illő módon figyelmébe fogja ajánlani alantósnak a 12,501. számú tanácsi végzést.

A tanár körből.

A debreczeni kerületi tanári kör f. hó 28-án szombaton délután 5 órakor tartja idei alakuló gyűlését az ev. re. kollegiumban. A gyűlésen tisztújítás lesz, felolvasást pedig Barcsa János nánási gymn. tanár fog tartani. A gyűlésre a kör t. tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

Az újföldi lélekufár.

Már többször emlékeztünk a tanyaság czápájáról, Hegedüs György Márk Endre-páti kortesről. Ez az ur, bizonyára nem a saját zsebéből, pénzen vásárolja a voksokat. Nagy Sándor újföldi 61. szám alatti lakos választó polgárnak e független érzésű polgár felesége előtt, 50 forintot kínált, ha a kormányparti jelöltre szavaz. Visszautasították. Szerencsésebben járt Veress László újföldi választónál, kit a lélekufárnak sikerült elcsábítani a függetlenségi zászlótól, sőt írást íratott alá vele, hogy a kormányparti jelöltre adja a voksát. Szóval lesz dolgok a kúriai bírónak, ha a debreczeni választás feketé aktája elébe kerül. Mint halljuk, a czápák már annyira elhatalmasodtak a külsőségen, hogy a józan, elvű függetlenségi választók kénytelenek a sorompót becsukni előttük. Betolakodnak az ismert függetlenségi polgárokhoz is, hogy lelkeket vásároljanak a szármárcsikó árán.

A szavazati jog gyakorlása.

Fontos körülményekre hívjuk fel választó polgártársainkat. Közeledik a választási küzdelmek napja. A szavazó czédulák széthordását már megkezdették. Figyelmeztetjük választói joggal bíró elvtársainkat, hogy a kik a szavazó czédulát nem kapnak rendszeren kézhez, azok részére pártunk fogja a szavazó czédulákat kézhez juttatni. Felemlítjük még, hogy az új választási törvények szerint a szavazatok érvényességét nem befolyásolja, ha a név, kor, foglalkozás hibásan volnának is bejegyezve.

A feljelentett kortespolgármester.

A debreczeni, hajdumegyei és egyáltalában a szomszéd vármegyékbeli kortes tisztviselőknél a k u l á s u l ajánljuk figyelő műke az Arad és Vidéke által jelentett

feljelentési esetet. Az első kerület független érzelmű polgárai tegnap este népes rendkívül izgatott hangulatu pártértekezletet tartottak. A szenvedélyes kitérőkre okot szolgáltatott az, hogy adatokkal bebizonyították, miként korteskedik magamellé Salacz polgármester egyszemélyben jelölt is, aki házról-házra jár szavazatokat kunyorálni s erre a körutjára a város kocsijait használja. De még több is történik ennél: a városi tisztviselők egy része kortes-szolgálatokkal van elfoglalva. Hogy a tiszta választások jegyében megindult küzdelemnek ezt az elfajulását megátolják, sürgönyileg fordultak jogorvoslatért Széll Kálmén miniszterelnökhöz s azonkívül ma este a függ. párt vezérembereiből alakult küldöttség Budapestre utazik s holnap kihallgatáson jelentkeznifog a kormányelnöknél hogy személyesen tegyen panaszt Salacz Gyula ellen, aki polgármesteri hatalmát felhasználva, meg nem engedett eszközökkel küzd a saját megválasztása érdekében, Azonkívül sürgönyöztet is Széll Kálmánnak.

A függetlenségi választók figyelmébe.

Nem győzzük elégszer felhívni a függetlenségi választó polgárok figyelmét okt. 2-ára. A debreczeni képviselőválasztásnak ez a döntő, szavazási napja. Ugy intézzék tehát házi dolgaikat szavazó polgártársaink, hogy ezen napjuk szabad legyen és hogy e napon egyet se tartson vissza közbejött akadály a választási urnától. Zászlónk győzelméről, régi elvesztett kerületeink visszavívásáról van szó. Nem igazi magyar az, a ki ezen a napon kicsinyes, házi dolgok miatt az urnától elmarad. Ha összetartunk, győzni is fogunk.

A moszkvai

„Popoff” és „Karaván” tea behozatali társaságok idei termései teái már beérkeztek, s a legfinomabb minőségben kaphatók: Kontsek Géza fűszer- és csemege kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

Svéd torna órákra

jelentkezni lehet dr. Szász Adolfnál, Szechenyi-utca 1. sz., I. em. délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig. Rosszul fejlett, verszegény, rossz tartású gyermekeknek ajánlatos a svéd torna.

26 krajczár 1 liter nykerti bor.

A Markus Jenő „Dreher-féle” sör és bor csarnokában igen olcsó választékos étlap az utcai helyiségben, vasárnap este katonazene. Szabad bemenet.

Kidölt az egyeki kormánypart oszlopa.

(Czinege Gyuri bácsi átlépése a Kossuth-pártra.)

Egyek, a derék hajdumegyei község, a nádudvari választó kerülethez tartozik, amugy pediglen a közigazgatási beosztás szerint a Ferenczy főszolgabíró járásába; a nádudvari kerületnek már évtizedek óta az aranyzáju Papp Elek bátyánknak az igazi kurucz magyar kerülete, ahol már oly vég elgyöngült a kormánypartja, hogy már jelöltet sem tud fogni, jelöltet sem képes állítani az igazi magyar független kerületben.

Még a régi zavarosabb időkben úgy

volt ösmeretes a kerületben az egyeki lakos, jómódu gazdálkodó Czinege Gyuri bácsi, mint az egyeki kormánypartnak az oszlopa. Nohát most már ez az oszlopa is kidölt a kormánypartnak.

Czinege Gyuri bácsi ugyanis kijelentette: — Nem leszek én tovább bukott párti, mostantul kezdve én is Papp Elek nagyságos urra szavazok, hisz a szívem ugys mindig oda huzott a Kossuth-atyánk zászlájához. Czinege Gyuri bácsi kijelentésének mihamar hire terjedt a kerületben. Tudomására jutott az Ferenczy főszolgabírónak is, ki Egyeken járván, elhatározta, hogy felkeresi az öreget és megtudakolja mi a valószínűsítés hírében.

Amde Czinege bácsit is értesítette valami jöembere, hogy a főszolgabíró látogatásával fogja megtisztelni a házatájékát. Gondolt egyet Czinege bácsi, ki most már a mi erős elvtársunk, felsőtetre firhangoltatta a szobáját és úgy várakozott az előre jelezett vendégre. Kopogtattak is az ajtón.

A felsőtét szobából beteghez illő gyöngé hangoz szólt ki Gyuri bácsi, majd midőn belépett a daliás főszolgabíró, Gyuri bácsi elébe sietett és így üdvözölte:

— Isten hozta nagyságos uram szegény hajlékomba. Már megbocsásson, hogy eddig mindig kormányparti voltam, de most már megjavultam én is. Negyvennyolczas leszek én is, ha elfogadja a nagyságos uram, a mig élünk, mindig a nagyságos urra adom a szavazatomat.

A főszolgabíró csak hülledt képedt, hogy mi mindent beszél össze-vissza neki Czinege bácsi, az egyeki kormánypart oszlopos tagja és közbevágott:

Czinege bácsi, hát nem ösmer! Hisz én a főszolgabíró vagyok . . .

— Ejnye, ejnye! Czinege bácsi így dévankozott, én biz' azt hittem, hogy Papp Elek nagyságos ur a tekintetes ur. Mert Papp Elek nagyságáról beszéltek, hogy a községbe érkezett . . . No de mindegy? Anyó hozz egy csupor bort.

A főszolgabíró barátságosan fogadta a csupor bort, de aztán vallatóra fogta Gyuri bácsit.

— Már megengedjen Czinege bácsi, de talán csak nem komolyan mondta, amit az imént mondott.

— Komolyan én uram! Voltam már elég ideig bukott párti, mostantul már én is a Papp Elek nagyságára szavazok . . . De azért ne aprehendáljon rám a tekintetes ur! Hej! Anyó, nosza hozz még egy csupor bort. És mivel Czinege Gyuri bácsi ura maradt a szavának, bátran mondhatjuk, hogy kidölt az egyeki kormánypart oszlopa; sőt bátran odairhatom még mellé azt is, hogy a nádudvari kurucz kerületben a kormánypart immár végelgyengülésben és végleg kimult. Tanuk erre Czinege Gyuri bácsi és Ferenczy főszolgabíró is, akik az „anyó” harmadik csupor boránál közös jóindulattal éltették az aranyzáju, aranyelkű, kurucz Papp Eleket, mint a nádudvari kerület örökös Kossuth párti követét.

nemes Portörő Kelemen.

Debreczen követei és képviselői az országgyűléseken.

— 1626-tól—maig. —

Tehát új választást tűztek ki. A komolyan indult alkotmányos tusa, ami azután következett, operettbe illő mulatságos szint öltött.

Gróf Degenfeld Imre és Oláh Károly voltak a jelöltek. Amde a választás reggelén az a mulasztás történt, hogy a nemes grófot senki sem ajánlotta törvény szerinti való formassággal. Mikor a választási elnök ezt a körülményt kihirdette, az egybegyűlt nagy tömeg uni sono kiáltotta:

— Mindnyájan őt ajánljuk!

Megindult tehát a szavazás. Degenfeld Imre 282, Oláh Károly 52 szavazatot kapott. Erre a városbanidőző gróf kijelentette, hogy a választást nem fogadja el, mert megsértene ez által azt a két szabolesmgyei kerületet, melyeknek mandátumát már előbb visszautasította.

Nyomban új szavazást rendeltek tehát el. A jelenlévők végyesen Oláh Károlyt, Komlóssy Imrét és Ráczy György tilmarmestert, igen tekintélyes iparos polgárt éljeneztek.

Lomlóssy Imre kérte, hagyják ki őt a jelöltek közül. Mire a szavazás ujra megkezdődött, deli 12 óra felé jart az idő, s a korai ebédeleshez szokott polgártársak, a mint az akkori „Hortobágy” írja, a legszebb honpolgári joguk immar kumikussá vált gyakorlatot megunták, elszéledtek. Siettek haza az asztalon párologó leveses tál meile. Így történt, hogy Oláh Károly mindössze 42 voksot kapott, ambár övé lett a szavazat többség.

Oláh Károly (Oláh Károly tanácsnokunk édesapja) ömerzetes férfi volt. A mandátum átvetelére meghívó küldöttségnek kijelentette, hogy azt nem fogadja el. Mert ő a kerületet 42 szavazó polgár bizalmából nem képviselheti.

Ket het mulva ut választás mozgalmaitól zajgott a II kerület.

Az ajánlottak közül sem Oláh Károly, sem Könyves Tóth Mihály lelkész nem fogdatak el a jelöltséget. Oláh Károly ajánlatára tehát közfelkiáltással Csányi Danielt a kollegium tudos matematikus tanarat, választották megaki Klapkának sanchezokat épített a komaromi varnals ezért 6 évi nehez várfogságot szenvedett.

Aug. 21. én az országgyűlés feloszlásával véget ért az augig egy évig tartott alkotmányos világ.

Bécsből megint az ő kedves dszerenröckkel kezdtek kormányozni.

Pálffy Mórész. Schmerling gyűlöt proviziumát az 1865-diki brszágyűlés összehívása követte.

Debreczen az I. kerületből Tisza Kálmánt (ajánlotta Revész Imre), e II. kerületből Kiss Lajost, (ajánlotta Kurekes József főjegyző.)

a III. kerületből Patay Istvánt (ajánlotta Ráczy György) küldötte fel erre az új korszakot nyitó országgyűlésre Mindhároman egyhangulag választatanak meg

1869. I. kerületben: Tisza Kálmán egyhangulag.

II. kerületben Kiss Lajos 512 szavazattal Oláh Károly ellen.

III. kerületben Patay István egyhangulag.

(Tisza Kálmán ekkor választóitól pompás aranyhímzésű selyemzászlót kapott, a melyet özv. Gaspar Ignáczné urnő vezetése mellett Harsányi Mária, Király Erzsébet és Kulesar Erzsébet kisasszonyok készítettek.)

1872. I. kerületben Tisza Kálmán, egyhangulag.

II. kerületben Kiss Lajos 804 szavazattal Kola János Deák-párti 67 szavazata ellen.

III. kerületben Molnár György bal-középi 569 szavazattal Patay István szélső-baloldali 531 szavazata ellen.

(E választásnál Molnár György csak a második szavazás alkalmával kapta meg a szükséges többséget. Mert először három jelöltre folyt a szavazás. Molnár Györgyre akkor is 569 en szavaztak; Patay Istvánra pedig 481-en; a harmadik jelöltre, Székely József-re 122-en. A második szavazás este hat óraker követte az elsőt s csak hajnalban végződött. Előreláthatólag pót választásnak lesz helye most is a III-dik kerületben)

1875. A fuzió után, az I. kerületben Tisza Kálmán 275 szavazattal Verhovay Gyula 148 szavazata ellen. Választók száma 660 volt.

II. kerületben Kiss Lajos 283 szavazattal Simonyi Ernő 159. szavazata ellen. Választók száma volt 688.

III. kerületben: Molnár György 318 szavazattal Patay István 240 szavazata ellen. választók száma volt 761.

Feltűnő jelenség, hogy a szavazó jeggyel bíró polgárság jó egy harmad része tartózkodott a választásban való részvételről.

1878. Mikor Boszniát okkopaltuk: I. kerületben Simonyi Ernő 358 szóval Tisza Kálmán 286 szavazata ellen.

II. kerületben Hefli Ignác 313 szóval Kiss Lajos 279 szavazata ellen.

III. kerületben br. Baldácsy Antal 313 szavazattal Molnár György 311 szavazata ellen.

Országszerte roppant feltűnést csinált ennek a választásnak az eredménye. A 48-as függetlenségipárt diadala fényes és teljes volt. De nem sokáig élvezhette örömet zavartalanul a győztes párt. Baldácsy Antal ugyanis hamarosan meghalt. Az új választásnál Molnár György győzött 332 szavazattal dr. Bódogh Alber miskolczi orvos 306 szavazatával szemben.

1880. Molnár György halálát követő időközi választásnál a III. kerületben Mudrony Soma 366 szavazattal Kiss Lajos 358 szavazata ellen.

1884. I. kerületben Simonyi Ernő 395 szavazattal Körösi Sándor jogtanár 218 szavazata ellen.

II. kerületben Kiss Lajos 371 szavazattal Hefli Ignác 326 szavazata ellen.

III. kerületben Tisza Kálmán 440 szavazattal Mudrony Soma 356 szavazata ellen. Tisza Kálmán a nagyváradi mandátumot tartván meg, új választás következett a melyből

Körösi Sándor került ki győztesen 430 szavazattal Mudrony Soma 325 szavazatával szemben.

1882. Simonyi Ernő halála után, az I. kerületben Thaly Kálmán 399 szavazattal Simonffy Sámuel 209 szavazata ellen.

1884. I. kerületben Thaly Kálmán 417 szavazattal gr. Ráday Gedeon 201 szavazata ellen.

II. kerületben Kiss Lajos 420 szavazattal br. Prónay Gábor 399 szavazata ellen.

III. kerületben: Körösi Sándor 426 szavazattal br. Orbán Balázs 377 szavazata ellen.

1886. Kiss Lajos meghalván, a

II. kerületben gróf Degenfeld Lajos 433 szavazattal Vally Árpád nagy birtokossal szemben, akire 348 szavazat esett.

1887. I. kerületben Thaly Kálmán

388 szavazattal Csiky Kálmán műegyetemi tanár 174 szavazata ellen.

II. kerületben gr. Degenfeld Lajos 480 szavazattal Mezei Ernő 331 szavazata ellen.

III. kerületben Körösi Sándor 449 szavazattal Vally Árpád 387 szavazata ellen.

1889. Gr. Degenfeld Lajos nógrádmegyei főispánná nevezteivén ki, leköszönt; utána a II. kerület a 48-as függetlenségi párt támogatásával a pártönkivüli dr. Király Ferencz kereskedelmi és iparkamarai titkárnak adott mandátumot 442 szavazattal, míg dr. Csiky Kálmán 349 szavazatot kapott.

1892. I. kerületben Thaly Kálmán 351 szavazattal Komlóssy Dezső törvsz. bíró 203 szavazata ellen.

II. kerületben dr. Király Ferencz, aki időközben a szabadelvűpárthoz csatlakozott, 410 szavazattal Kovács József ügyvéd 284 szavazata ellen

III. kerületben Körösi Sándor 454 szavazattal dr. Bakonyi Samu ügyvéd 319 szavazata ellen.

1895. Körösi Sándor halála után a III. kerületben dr. Kola János ügyvédi kamarai elnök 563 szavazattal dr. Bakonyi Samu 372 szavazata ellen.

1896. I. kerületben Thaly Kálmán 372 szavazattal Mayer Emil István malmi igazgató 207 szavazata ellen.

II. kerületben dr. Király Ferencz 394 szavazattal Tóth Béla építész 266 szavazata ellen.

III. kerületben dr. Kola János 484 szavazattal Komjáthy Béla bpesti ügyvéd 248 szavazata ellen.

És 1901-ben? . . . Sok buzgó kortesnek fő e nagy és nehéz kérdés miatta feje, A választ majd meg adja rá október másodika mikor is annyi választó járulhat az urnákhoz, mint még sohasem. Ötezerkét százhetvenöt 1650 az első 1889 a második és 1736 a harmadik kerületben. Thaly mos' dr. Körösi Kálmán fiatal fiskálissal áll szemben. Király Ferencz kerületében Bakonyi Samu és Márk Endre ügyvédek, a Kola Jánoséban Dobiecki Sándor m. á. v. üzletvezető, Szabó Kálmán nagykereskedő és dr. Varga Lajos ifju ügyvéd mérköznek. Az én krónikási beszámolómnak ezzel vége van.

Zoltai Lajos.

(Vége)

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Ereckmann-Chatriantól.)

Fordította: **Ifjabb Mórész Pál.** 48.

Hanem fel is fért a vigasztalás, mert az orvosok minden reggeli vizit alkalmával kiselejtezték közülünk hét vagy nyolcz halottat. Az egyiket a tikkasztó láz, a másikat a fagyossláz pusztította el. A vég tehát a koporsó volt, úgy hogy már nem is igen tudtuk, mi hat a jobb, ha melegedünk, vagy ha borzongunk.

Zimmer földi így magyarázta a dolgot:

— Lásd Jozsephel, ez mind csak attól a sok rossz, mérges orvosi találmánytól származik. Mert látod, nagy gyomor ám egy-egy mediczinás üveg, hatalmasabb még a tábortábori ágyunál is, már tudniillik ami az emberpusztítást illeti. Mert az orvosi tudomány állandóan kartácsal működik, soha, ki nem alszik a luntája. Én ha a császár volnék, orvosokkal fogadnám a burkusokat, a muszkákat és fogadni mernék reá, hogy több

embert elpusztítanak, mint akármelyik hadtest is.

Mondhatom, hogy a tréfás szavait néhez volt végig hallgatni kaczagás nélkül, hanem azok a kiselejtezett halottak megfontolták az én kedvemem is,

Három hét mulva beállott a gyógyulásom. A két sebem ugyannyira beforradt, hogy már alig-alig sajgott. A Zimmer kardvágásai is annak rendje-módja szerint javultak, a marhahus levestől, az esti kis pecsenyétől csak ugy zsendültünk. Hát amikor még borral is kedveskedtek, már rózsásabb színben láttuk a jövőnket.

Ezen időtájt már a kórházi nagy kert be is beengedtek bennünket. Az árnyas, vén fák alatt oly kedélyesen sétáltunk, mint valami üdülő bankár. Ha pedig elfáradtunk, sűrűn találtuk a lócsát.

Pompás idő járt. A kertből mesze beláttunk a vidékre. Kéktestű folyó kanyargott emide, amoda, meg az erdőség sötétlett. Aztán szürke, széles országutak, melyek a rónákat hálózta keresztül. Rozs, árpa, zab, komló-ültetvények jeleztek a föld gazdagságát. Micsoda kellemes látvány, ha szél támad és ezek a naptényes vetések, mint tenger, ugy hullámszerűen.

E júniusi meleg jó esztendőt sejtetett. És e szép vidék láttára, gyakorta sirva fakadtam, eszembe jutott Pfalzburg Zimmer dorgált is.

— Ki a manó látott már ilyent. Igazán nem értelek, miért pityeregsz? Másokat százával pusztított a kórházi levegő, mások a karjukat, lábukat vesztik el s örökéletükre nyomorult koldusok maradnak, mi pedig egész nyugodtan üldögélünk az árnyékos padon. Hus, bor, finom leves a kosztunk, még dohányra való is csak kerül, miért békétlenkedel hát? Mi bajod hát?

Előadtam a Katiczám iránti nagy szerelmemet. Mint reménykedtünk, mint fogadkoztunk, mint töltöttük az időt Vierwindenben, szóval az egész szerelmi ábrándjaimat. Pipázgatva hallgattam.

— No, no, szomorú eset, szólt. Épp így jártam én is az ezerhétszázkilenczven nyolczbeli mozgósításkor. A falumban már én is választottam mátkát. Margredel, így nevezték. Jobb szereltem a szemem világánál. Mi is fogadást tettünk, mi is eljegyeztük egymást és a zürichi hadjárat alatt nem mult nap, hogy eszembe ne lett volna. De mi következik most? Végre szabadságot. Nosza haza indultam. Nem felejttem el soha ezt a fogadj Istent. Azzal fogadtak, hogy az én Margredekem már három hónap óta hites asszony. Bizonyos Passzauf suszterhez ment férjhez. Képzelheted, minő haragra lobbantam, szerettem volna az egész világot összezuzni. Megtudtam azt is, hogy Passzauf a „nagy szarvas“-ban sörözget, odatartottam én is. Az asztal végén ült, épp az udvarra nyíló ablak mellett. Vigan tobzódtak. Három négy hasonlószerű czimborájával üritgette a kancsókat. Ahogy meglátott, nagy rikoztovva reám ordított.

— Ejh! Ni! Hisz ez a Zimmer Krisztián! Hogy vagyunk, Krisztián? Tiszteltet a Margredel.

És még hozzá kocintott is egyet. Valami kancsó került a kezembe és azzal ugy vágtam fültövön, hogy lebukott.

— Nesze Passzauf! Ez meg az én nászajándékom!

Természetes, a többi czimborái is menten reám támadtak, hanem én levertem ezt a három vagy négy ficzkót is. Hanem aztán iszkiri, kiugrottam az ablakon, én is igyekeztem menekülni. Alig értem az anyám házához, már rajtam ütöttek a zsandárok és felsőbb parancsra elloptak. És hosszas hereze-hurca után kerültem az ezredhez, hat heti sötét egyes így is kinézett, de az

volt a szerencsém, hogy átléptük a Rajnát, ismét puskapor füstöt vetett a levegő, mert másként aligha kerültem volna el a gályarabságot.

Courtaud őrnagy szemembe mondta: — Szerencséd, hogy olyan kitűnően érted az ágyúirányzást. Hanem azt előre mondom, máskor jobban ügyelj a kezedre. Mert megkeserülöd. Hát illik ez, te ficzkó! Kancsóval, kupával verni agyon az embereket! Mi haszonra hordod azt a kardot! A katona azzal védje a becsületét.

Nem szóltam reá. De azóta Józsi fiam, lemondtam a házasságról. A feleséges katonánál nincs is nyomorultabb, Mindig csak a felesége szoknyáján jár az esze. Hisz magad látod, hogy még a nős generálisok is másformák, mint a nőtlének? Csak a kincsgyűjtésen, a rangon jár az eszük, meg hogy a kis hercegnékkel, a kis hercegekkel pompázva, gond nélkül éljék az életüket. Még a nagypapától, az erdőkerültől hallottam, hogy a vadászkutya is csak akkor jó, ha sovány. Nohát a jó generális, a jó katona sem lehet másfajta. Mi ugyan még alkalmazkodunk az előírásnak, hanem lásd, a generálisaink már poczakosok. Hidd el, a jó házi ebédől hájasodnak, tunyhulnak így el.

Beszélhetett a jó Zimmer, csak nem vidultam fel.

Folyt. köv.

Nyilttér.

A modern therapiában az orvosok mindinkább a természetes gyógyvizek használatát, ezek között különösen a maga nemében páratlan

Ferencz József keserűvizet ajánlják. A Ferencz József keserűviz már több mint 20 év óta van használatban s egy családban sem szabadna annak hiányoznia.

Tisztelet annak, akit megillet!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Bécs mellett, a következőket írják Altonában 1897. évi aug. hó 11-iki kelettel:

Immár 70 éves vagyok és 10 év óta csont izületi rheuma és hámorrhoid-csomó miatt szenvedtem, de segítséget nem lelhettem. Csak az ön Wilhelm féle antiarthritis és antiarthritis vértisztító theája volt képes baltól 3 hét alatt teljesen megszabadítani. Ezért önnek es a grófnőnek, kinek nyilatkozatát a lapokban olvastam, legjobb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel

Anckermann Kristóf, magánzó.

Altona Hamburg mellett Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszertárban.

Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában. 1.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Német ajku jegyzői tanfolyam hallgató óhajt akár délelőtti, akár délutáni órákban oktatást adni ellátás esetleg szerény fizetés mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Ebesi ártézi viz a legjobb leggyógyosabb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Steier Gyula

férfi szabó

Széchenyi-u. l. a Kuncz czéggel szemben.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre

bel és külföldi szöveteim

megerkeztek, melynél fogva abban a kellemes helyzetben vagyok hogy az igen tisztelt vevőimet finom árukkal igen szolid árak mellett a legutolsó divat szerint szolgálhatom ki és egyuttal van szerencsém a mult idényről maradt áruimat ajánlani, miután azokból mélyen leszállított árak mellett készítek **férfi, fiu és gyermek** öltönyöket.

Szives pártolást kérvő

tisztelettel

Steier Gyula

férfi szabó.

Uj női

és gyermek kalap divatterem.

Van szerencsém a t. hölgyek szives tudomására juttatni, hogy a helybeli piacon **Fő-utca 42 sz.** (Biederman palota I. em.)

női és gyermekkalap divattermet

nyitottam.

Tanulmányaimat a külföld legelőkelőbb forrásaiból merítettem, modeljeimet Páris és Bécs elsőrangú helyein szereztem be, úgy hogy a legmagasabb igényeket kielégíthetni képes vagyok.

Mintakalapokat kívánatra házhoz is szállítok.

Magamat nagybecsű kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

PROPPER ILONA

Fő-utca 42 sz. Biedermann palota I. em.

8.

Kardos László áruházában

Kossuth-utca 9. szám.

az őszi és téli idényre megérkeztek a sok hasznos, érdekes és szép árucikkek. u. m.:

Szintartó barchentek, flanellek, flanell takarók, ágyterítők, függönyök, paplanok, madráczok, diványtakarók, szőnyegek, kocsis és lópokróczok, butorszövetek, linoleum és lábtörők.

Valódi szepességi árak, asztalneműk, törülközők, zsebkendők, vásznak, legjobb faj chifonok, férfi, női és gyermek készfehérneműk, flanell, posztó és selyem alsó szoknyák

nagy választékban.

Butorok

saját gyártmány, solid kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabbig mindenféle stílusban, legelőnyösebben beszerezhető

Lamberger és Társa

butorgyárosoknál

Üzlethelyiség: Debreczen. Szalka-u. 5.
Piac-u. 71. Gyárhelyiség:

Gyárunkban mindennemű

butorok

megrendelésre rajz és tervek szerint elfogadtatnak.

Gyors és pontos kiszolgálat biztosított.

Haszonbérlet.

Vértes község határában 445 magyar holdnyi ligeti homok földből, a község alatt 9 1/2 hold fekete földből és 9 hold belsőségből [szántó és kert] álló, szép tágas urilakkal felszerelt birtok, zárt ajánlat útján 1901. nov. 1-től számítható 6 évre haszonbérbe adatik.

A zárt ajánlatok 500 korona bantpénzzel 1901. okt. 1-ig a debreczeni első takarékpénztárnál Lovász János titkár kezéhez teendők le.

ŐSZI öltönyök tisztítása

kifogástalanul
Hrabéczy Antal
kelmefestő és vegytisztító intézetében eszközöltetik.
Debreczen, Széchenyi-u. 42sz.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Ruhamosó gépek gyára Krauss és Társa Bécs, XVIII., Währingergürtel 53. sz.

A legnagyobb és legrégebbi gyár e szakmában Ausztria-Magyarországban, elvállal teljes mosóda berendezéseket és szállít felelőség mellett a legszolidabb kivitelben.

Gőz mosógépet

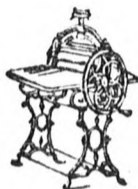
elismert legjobb rendszerűt, kézi vagy gőzre 28 frtól feljebb 2000 frtig.

Centrifugal (körforgó) mosógépet, zajtalan, kézi és gőzre 140 frtól feljebb.

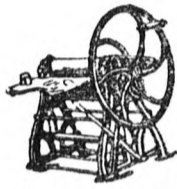
A legjobb ruhafacsaró-gépet minden nagyságban 14 frtól feljebb.

Mangorló gépet

legjobb szerkezettel 28 frtól feljebb.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra ingyen és kérmentve.

Vasaló gépet

85 frtól feljebb.

Kiadó

nagy garcon lakás

külön udvarral, faskamara padlás és pinceszéccel, esetleg 2 lakásnak is beosztható. Értekezhetni Hájó u. 2. sz. Molnár Albert tulajdonossal.

10 koronáért

Genfi arany Plaque remontoir óra

egyedüli galvánialag 14 karátos arannyal erősített díszóra, amelyet mindenki 100 K. becsül. Tényleg azonban felugró fedéllel, vésséssel, tartósság és pontos járásra nézve 5 évi kezeséssel, csak 10 K. az ára, horgonyművel, repaszírozva, 3 fedéllel 14 K. Valódi ezüst remontoir 15 kőre, 3 nehéz dűsan vésett fedéllel, elismert kitűnő óra, különösen erős 16 K. hölgyeknek 14 K. Nikelőra legjobb készítmény 1 K. 50 fl. Divatos kiváló elegáns arany Plaque-lánc és hölgyek részére 4 K.

RUNDBAKIN M., Bécs, IX., Berggasse 3.

14 karát. arany-gyűrűk 2 K.

hölgyeknek és uraknak, val. ezüsttel erősítve. Mind gyűrű hivat. jelzéssel. Husz. évi tartósságaért kezeség. Gyönyör. csillogó művészies gyémántokkal és szín. kövekkel 2 K. erősebb 3 K. Nászgyűrűk 2,25 K. (Pap. szel. ujjmérték kérik.)

Erősebb ujdonság.
Hangverseny-Piston-Accordeon nagy feltűnést kelt, solid szerkezetű gyártása, valam. első ára mint, mind. 20 K. ismerős nélkül mindenki eljuttatja a leg. szebb tánczenét, indulókat, melodikát hangszerek 28 hangja van gyöny. hangsz. szel. 5 K. Képes árjegyzék ingy. kapható

Van szerencsénk a n. é. közön séget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem Gyapju női ruhaszövet Flanell, mosó velez Téli kendő, sál Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utócai.

10 darab

elsőrendű fiatal

bonyhádi

Fajtehén

eladó

a Felső Margitszigeten Budapesten.

E 10 tehén naponként 120 liter tejet ad. ról a vevő meggyőződhetik.

Bővebbet: KOHN SAMU és JOZSEF Budapesten, Rottenbiller-utca 60.